

Energinet Gas TSO A/S
Tonne Kjærsvej 65
7000 Fredericia

Att.: Sidsel Nørskov Thomsen

Kystdirektoratet
J.nr. 19/02360-6
Ref. Johanne Raakjær Nielsen
04-09-2019

Dispensation til midlertidigt anlægsområde på Jylland-siden i forbindelse med etablering af Baltic Pipe gasrørledningen inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommene matr. nr. 40a og 23a Sdr. Stenderup By, Sdr. Stenderup, i Kolding Kommune.

Ansøgning

Du har pr. mail af 18. juni 2019 på vegne af Energinet fremsendt en ansøgning om dispensation til midlertidigt anlægsområde på Jylland-siden i forbindelse med etablering af Baltic Pipe gasrørledning inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 40a og 23a Sdr. Stenderup By, Sdr. Stenderup.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver hermed dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens¹ § 65b, stk. 1, jf. § 15, til midlertidigt anlægsområde på Jylland-siden i forbindelse med etablering af Baltic Pipe gasrørledning.

Dispensationen vedrører *alene* strandbeskyttelseslinjen. Andre tilladelser efter anden lovgivning kan være nødvendige.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb - se nærmere i afsnittet om klagevejledning nedenfor. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan dispensationen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Vilkår

Denne dispensation er tidsbegrænset til perioden 1. marts 2020 til 1. februar 2021. Området skal efter endt brugsperiode efterlades ryddeligt og reetableret.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse

I arbejdsarealet udgraves der en ca. 1,5-2 m dyb rende i strandzonen og ca. 50m ind i landet hvori rørledningen placeres. I overgangen mellem vand og strandzonen er der planlagt etablering af en spunsgrube, som er en kanal med spunsvægge som muliggør kystnær gravning af rende til rørledning. Efter rørledningen er installeret i renden på tværs af Lillebælt dækkes rørledningen med sten/skærver til vands, samt sand i strand zonen. Til lands tilbagefyldes rørledningen med jord. Området genetableres i henhold til de omkringliggende omgivelser.

Den del af opstrengningsarealet der ligger inden for strandbeskyttelseslinjen vil af sikkerhedsmæssige hensyn afspærres med det samme hegn som beskrevet ovenfor. Dvs. at hegnet ved arbejdsarealet fortsætter op af det første stykke af opstrengningsarealet (ca. 200 meter fra kysten og ind i landet) Resten af opstrengningsarealet vil blive afspærret med afmærkningsbånd. Det afspærres også i perioden marts 2020-januar 2021.

På den del af opstrengningsarealet der ligger inden for strandbeskyttelseslinjen vil der typisk ligge ca. 4 gasrør.

Fig. 2. Oversigtskort af arealet hvor der ønskes anlagt midlertidigt anlægsområde. Orange skravering indikerer strandbeskyttelseslinjen.

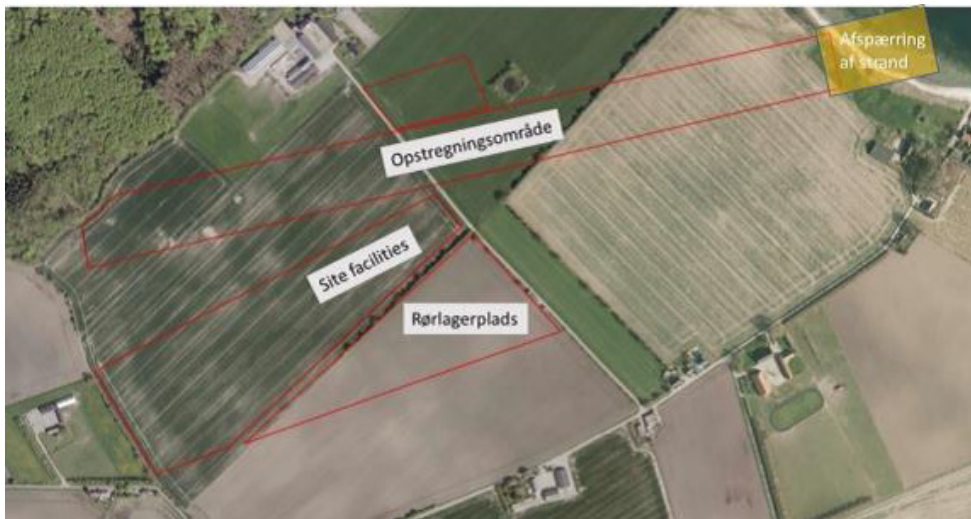

Fig. 3. Oversigt over arbejdsarealerne der ligger delvist inden for strandbeskyttelseslinjen.

Fig. 4. Billedeksempel på det ønskede hegn.

Fig. 5. Billedeksempel på et gasrør.

Arealet er omfattet af fredningen Stenderup Hage.

Der er på arealet registreret et fredet fortidsminde med 100 m beskyttelseszone. Ansøger oplyser at forud for anlægsarbejdet vil der udføres arkæologiske forundersøgelser på strækningen Baltic Pipe.

Ejendommen er beliggende op til Natura 2000-område nr. 112 Lillebælt (habitatområde nr. 96, fuglebeskyttelsesområde nr. 47 og Ramsarområde nr. 15), jf. bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 96		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit (2130)	Kransnålalge-so (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Nedbrudt højmose (7120)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91Do)	Elle- og askeskov* (91Eo)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Stor vandsalamander (1166)	Marsvin (1351)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 47		
Fugle:	sangsvane (T)	bjergand (T)
	edderfugl (T)	hvinand (T)
	toppet skallesluger (T)	havørn (Y)
	rørhøg (Y)	pletlet rørvagtel (Y)
	engsnarre (Y)	klyde (Y)
	brushane (Y)	fjordterne (Y)
	havterne (Y)	dværterne (Y)
	mosehornugle (Y)	

Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

I forbindelse med hele Baltic Pipe-projektet er der blevet udarbejdet en miljøkonsekvensrapport (VVM) heriblandt en habitatvurdering af landdelen af projektet, hvor der er lavet en konsekvensvurdering af Natura 2000 områder og bilag IV-arter.

I habitatvurderingen informeres det at der ikke sker anlægsarbejde inde i Natura 2000-området. De relevante anlægsaktiviteter i det søgte anlægsområde, som kan have en påvirkning, er:

Støj og forstyrrelse

Støj og forstyrrelse kan påvirke fuglene på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet. Med en afstand på ca. 380 m til Stenderup Sønderskov, er vi lige under grænsen af, hvornår en påvirkning af fugle kan udelukkes. Af fuglene vurderes havørn at være den eneste art som potentielt kan blive påvirket, da den yngler i skov og er særligt følsom for forstyrrelse omkring reden. De øvrige arter er trækfugle, vadefugle eller tilknyttet vådområder og yngler derfor ikke her eller er mindre sårbare.

Havørnens rede i Stenderup Sønderskov ligger i den sydlige udkant af Lyngmose, dvs. ca. en km fra projektområdet. På grund af afstand vurderes en væsentlig påvirkning at kunne udelukkes, da forstyrrelsesfrie zoner omkring havørnereder har en radius på 300 m.

Arterne på udpegningsgrundlaget for habitatområdet, skæv vindelsnegl, sump vindelsnegl og stor vandsalamander vurderes ikke at være sårbare over for anlægsstøj.

Dræning

Projektet kan potentielt medføre en drænende effekt i nærtliggende fugtige naturtyper.

Projektområdet grænser op til Stenderup Midtskov. I skoven er der ikke kortlagt naturtyper, da området er nyudpeget som Natura 2000-område. I den sydlige del af skoven ligger der dog to § 3-registrerede moseområder, hhv. 170 meter 370 meter nord for projektområdet. Det er uvist om områderne kan kortlægges som habitatnatur, men det kan ikke udelukkes. I Stenderup Midtskov findes et netværk af drængrøfter, som tørholder de skovbevoksede områder. Jordtypen i området er lerjord. Forventede sænkningstragter i denne jordtype er under 30 meter og dermed også meget kortere end afstandene til de fugtige naturtyper.

Det vurderes at projektet ikke vil medføre yderligere dræning af skoven, i et omfang som kan medføre en væsentlig påvirkning.

Da der ikke er øvrige fugtige naturtyper inden for 400 m fra projektområdet vurderes en effekt som følge af dræning at kunne udelukkes.

Den åbne ledningsgrav kan virke som en faldfælde

Stenderup Midtskov vurderes at rumme potentielle rasteområder for stor vandsalamander. Hvis ledningsgraven etableres mellem dette rasteområde og vigtige yngleområder kan der ske en påvirkning, hvis større dele af bestanden falder i den åbentstående ledningsgrav. Da der ikke er søer syd for skoven som vurderes egnede som ynglevandhuller for arten (kun enkelte tilgroede søer, isoleret på marker (AmphiConsult 2018)), vurderes en påvirkning af bestanden dog at kunne udelukkes.

Kumulative effekter

Baltic Pipe etableres på tværs af Lillebælt og virkningerne af de marine aktiviteter er vurderet i en selvstændig rapport. Der vurderes ikke at være yderligere påvirkninger af Natura 2000-området, når både projektets marine del og landdel ses i sammenhæng. Den marine del har konkluderet, at de største påvirkninger sker af marsvin og ynglefugle på Fønsskov Odde i anlægsfasen, men at en skade undgås ved tilpasninger i projektet. Marsvin bliver ikke påvirket af de landbaserede aktiviteter og Fønsskov Odde ligger mere end 1 km fra det landbaserede projektområde.

Der er ikke kendskab til eksisterende eller planlagte relevante projekter i området, hvorfor der ikke vurderes at være kumulative effekter af nogen art.

I forhold til bilag IV-arter, der kan påvirkes af anlægsområde inden for strandbeskyttelsen, bliver der nævnt i konsekvensvurderingen:

Stenderup Halvøen er et kendt levested for løvfrø og her findes den største bestand i Kolding Kommune (Kolding Kommune 2018). I forbindelse med feltundersøgelserne er fire vandhuller nær Kobbelskovgård mellem Sønder Bjert og Sønder Stenderup undersøgt (33227, 33228, 32828 og 34927), da disse, som de eneste i projektområdet, blev vurderet potentielle. Kun et blev vurderet egnet, men på baggrund af undersøgelse i maj 2018, vurderes forekomst af arten at kunne udelukkes, også i dette vandhul.

Lovgivning

Af naturbeskyttelseslovens § 15 fremgår det, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen.

Der kan gøres undtagelse fra bestemmelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 65b.

Strandbeskyttelseslinjen administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, skal der ifølge bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura

2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Der er tale om et midlertidigt arbejde af større omfang. Arbejdet er til gode for offentligheden, da projektet vedr. gasrørledningen er til brug for offentligheden.

Arealet der bliver benyttet er landbrugsjord og at anlægsområdet ikke er placeret i beskyttet natur. Der er lagt vægt på, at anlægget er midlertidigt placeret med forbehold og med hensyn til den omkringliggende natur.

På baggrund af ovenstående meddeler Kystdirektoratet dispensation til det midlertidige arbejdsområde.

Kystdirektoratet kan tilslutte sig den udarbejdede habitatvurdering i forhold til Natura 2000-området 112 Lillebælt. På baggrund heraf er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Kystdirektoratet kan tilslutte sig den udarbejdede habitatvurdering i forhold til bilag IV-arten løvfrø, som har potentiale til at være i nærhed af det midlertidige anlægsområde, men som vurderes udelukket at forekomme i området.

Herudover vurderer Kystdirektoratet at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de øvrige dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Med venlig hilsen

Johanne Raakjær Nielsen
+45 20 86 07 38
jorni@kyst.dk

Afgørelsen er sendt til:

- Kolding Kommune, kommunen@kolding.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Kolding, kolding@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradaet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Trekantsområdet, trekantomraadet@friluftsradaet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Kolding, kolding@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, jyllandskredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del, sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk